Moderaterna
Liberalerna

Skrivelse av Axel Conradi (M), Charlotte Broberg (M) och Amelie Tarschys Ingre (L) om Pilotprojekt för att erbjuda kvinnor över 74 år bröstcancerscreening i Region Stockholm

Moderaterna föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden besluta följande:

- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att i samarbete med AB Stockholms läns landstings Internfinans och FoUUI vid Regionledningskontoret och regionens tre bröstcentrum utreda framtagandet av en pilot där kvinnor över 74 år bosatta i Stockholms län kallas till regelbunden mammografiscreening.

Svensk hälso- och sjukvård håller hög internationell kvalitet. Medarbetarna är bland de mest välutbildade och är en del av en kraft som bidrar till att bota sjukdomar, lindra symtom och bidra med nya läkemedel. En av alla dessa pionjärer var röntgenläkaren Bengt Lundgren, Han inledde 1975 ett pilotprojekt för bröstcancerscreening med mammografi i Sandviken vilket i sin tur ledde till flertalet randomiserade och jämförande studier i Sverige. Allt detta kulminerade till att Socialstyrelsen 1986 utfärdade allmänna råd om bröstcancerscreening i sjukvårdshuvudmännens regi, med en undre åldersgräns på 40–50 år och en övre gräns på 74 år. Mycket har hänt under de senaste 50 åren.

I dag är vi allt fler som lever allt längre, samtidigt som vi lägger fler friska år till livet. Medellivslängden bland kvinnor i Sverige har ökat från 77 år till 85 år sedan Lundgrens pilotprojekt. Fler har friska liv framför sig. Detta är något vi som samhälle ska vara stolta över. Men i takt med att vi blir allt äldre, har inte samhället anpassat sig för att möta de nya behov och möjligheter som uppstår med en förändrad demografi. Detta ställer ökade krav på samhället i stort men också på hälso- och sjukvården i synnerhet.

Enligt nuvarande rekommendationer kallas inte kvinnor till bröstcancerscreening efter att de har fyllt 75 år, trots att var fjärde bröstcancerdiagnos upptäcks hos kvinnor som är 75 år eller äldre. Efter 75 år upphör den systematiska screeningen trots att det nationella kvalitetsregistret för bröstcancer visar att cancertumörer är större och i ett mer avancerat stadie av sjukdomen vid upptäckt hos kvinnor i åldrarna 75 till 90 år jämfört med i åldrarna 60 till 74 år. Vikten av screeningen ska inte underskattas. Tidig upptäckt med screening förbättrar möjligheterna att överleva en bröstcancerdiagnos markant. Fler än sju av tio upptäckta fall av

bröstcancer sker med stöd av screening för kvinnor mellan 70 och 74 år. En rapport från Bröstcancerförbundet förra året visar att dödligheten i bröstcancer bland äldre kvinnor skulle minska med cirka 30 procent om de fortsatt fick kallelser till regelbunden mammografi.

Den främsta invändningen mot att tillåta kvinnor över 74 år kallas till screening är att det saknas evidens att screening skulle vara ändamålsenlig. Om man inte tillåter kvinnor över 74 år att vara delaktiga i bröstcancerscreeningen kommer det att saknas underlag för att bedriva forskning och få nya rön. Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i Region Stockholm vill därför inrätta ett pilotprojekt där även kvinnor i Stockholms län över 74 år erbjuds regelbunden screening. Formerna och finansieringen för denna pilot behöver utredas. Regionen ska vara öppen för att välkomna externa aktörer som vill investera i denna pilot och den forskning som ska bedrivas.

Effekter och genomförandet av den tilltänkta pilotstudien måste följas upp. Vi ser framför oss att SLL FoUI ska ansvara för att tillsätta medel för uppföljning av pilotprojektet för att maximera kunskapsbyggande inom såväl medicinska fält som inom området styrning av hälso- och sjukvård.

Genomförandet ska präglas av att vetenskapligt dokumentera fördelar/nackdelar med utökat bröstcancerscreening för kvinnor äldre än 74 år. Om studieresultatet är positivt kan det sedan användas som en utgångspunkt för kommande studier men också som underlag för en eventuell förändring av bröstcancerscreeningrekommendationer såväl inom som utanför Sverige.

Dialog och förankring med regionens tre bröstcentra (Karolinska Universitetssjukhuset i Solna, Södersjukhuset och Capio S:t Görans sjukhus), Regionalt Cancercentrum (RCC), primärvården och andra pågående regionala aktiviteter ska ske, däribland berörda Regionala programområden (RPO) inom strukturen för kunskapsstyrning.

Axel Conradi
Moderaterna

Charlotte Broberg
Moderaterna

Amelie Tarschys Ingre
Liberalerna